

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 243 - לפרשת קרח תשפ"ו

השקר של בעלי המחלוקת

וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם רַב לָכֶם כִּי כָל הָעֵדָה כָּלָם
קִדְּשִׁים... (טז, ג)

פירש רש"י, ששמע מפי משה שכולם
אובדים ואחד נמלט ואשר יבחר ה' הוא
הקדוש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה
לפי שבניו עשו תשובה.

הסטייפלר, ר' יעקב ישראל קניבסקי ביאר
ב'ברכת פרץ' שרואים את השקר של בעלי
המחלוקת. שהרי לאורך כל המחלוקת טען
קורח שהוא דואג לכלל ישראל, ולא למנה,
ולנשיא, וכלל לא דואג לעצמו. קרח ידע
שאחד ישאר, והיה בטוח שהאחד שישאר
יהיה הוא עצמו. לאחר ששמע קורח שרק
אחד יחיה, לא היה אכפת לו שכולם ימותו,
ובלבד שהוא יחיה.

המתנה עד הבוקר

בִּקְרִי וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ וְאֶת
הַקְּדוֹשׁ וְהַקְּרִיב אֵלָיו... (טז, ה)

מדוע הציע להמתין עד הבוקר?

כותנות אור: באמירתו 'אל תפן אל
מנחתם' ביקש משה שגם חלקם בתמידי
ציבור לא יתקבל לרצון והאש לא תאכלנו.
קרבת תמיד של שחר כבר נקרב באותו
היום, ונשאר רק תמיד של בין הערביים,
שזמנו כל הלילה.

משה אמר שרק בבוקר, כשנראה שלא
התקבל הקרבן ולא נשרף, רק אז נדע
שהקב"ה לא רוצה אותם. לפני כן לא ניתן
היה לדעת האם הקב"ה רוצה אותם, משום
שעדיין לא עבר הזמן שאמור הקרבן לעלות
לרצון. ולכן חיכה עד הבוקר.

כניסת בני ראובן למחלוקת

וַיִּקַּח קֹרַח... בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּיָּרָם...
וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן (טז, א)

**ניתן להבין מדוע קורח ערער על
משה, אך מדוע הצטרפו בני ראובן?**
רבי חיים פלטיאל מסביר שבני ראובן

הצטרפו למחלוקת קורח נגד משה ואהרן
מתוך תחושה שזכויותיהם נגזלו:

1. **זכות הבכורה**, ראובן היה בנו הבכור של
יעקב אבינו. משום כך, בני שבט ראובן טענו
שהנהגת העם מגיעה להם ולא למשה,
שהיה משבט לוי.

2. **זכות הכהונה והעבודה**, לפני חטא
העגל, עבודת המקדש והקרבת הקרבנות
לא היתה מסורה לשבט לוי ולאהרן הכהן,
אלא לבכורות של כל משפחה. בני ראובן
טענו שהואיל והם הבכורים של עם ישראל,
עבודת הקודש (הכהונה) צריכה להישאר
אצלם, ולא לעבור לאהרן ומשפחתו.

לקבלת העלון שלחו את המילה

'מעוניין' או לחצו כאן

office@shaalti.co.il

סדר מעמד המורדים במשה

וַיִּקְמוּ... וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתָיִם... (טז, ב)

מה היה סדר מעמדם?

רש"י הירש מבאר שהמורדים מנויים לפי
דרגת השתתפותם במרד. ראשון קרח,
שיזם והסית למרד. אליו הצטרפו דתן
אבירם ואון כעסקנים המלבים את
ההתקוממות. ארבעתם קמו לפני משה,
כפי שכתוב "ויקמו" והשיגו 250 איש מקרב
העם, שתמכו בהם כהמון מתמרד.

מִטָּה לְבֵית אָב... שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת

(יז, יז)

מדוע מטה השבטים מכונים 'מטות'?

רש"י הירש: משום שהם מסתעפים כמטות וכענפים מהגזע האחד המשותף לכולם. מסיבה זו שנים עשר המטות שנלקחו מהנשיאים מבטאים היטב את כלל שבטי ישראל. במקביל, במסגרת הכלל הלאומי המשותף כל שבט מנחיל לבניו את הסגולה המיוחדת לו, ומבחינה זו כל שבט מהווה בית אב לעצמו בתוך בית ישראל האחד והמשותף.

רוצים להיערך עם רעיונות ודברי תורה לפרשת קרח? לחצו כאן

יעקב ביקש שלא יזכר שמו במחלוקתם

וַיִּקַּח קָרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי

(טז, א)

פירש רש"י: ולא הזכיר בן יעקב, שביקש רחמים על עצמו, שלא יזכר שמו על מחלוקתם.

מדוע יעקב ביקש זאת?

ביאר **הרב שך** שכל מידה, בין טובה ובין רעה, באה מהאבות. יעקב ביקש שלא יזכירו את שמו, כדי להבהיר שהמידות של קרח לא באו ממנו.

פי כל העדה כלם קדשים

וַיִּקְהָלוּ... וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם פִּי כָל הָעֵדָה כָּלֶם קְדָשִׁים וּבִתְוֹכֶם ה'...

(טז, ג)

מה ביאור טענתם 'פי כל העדה כלם קדשים'?

חזקוני: טענתם היתה שהבכורים התקדשו, כפי שכתוב 'קדש לי כל בכור', ועליהם מוטלת העבודה. **ספורנו:** טענו שכולם קדושים, מכף רגל ועד ראש, כפי שכתוב "והייתם קדושים לאלהיכם".

וַיִּדְבֹּר אֶל קָרַח וְאֶל כָּל עֲדָתוֹ לֵאמֹר בִּקֹּר וַיֵּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ

(טז, ה)

מדוע הוצרכו לנס, והרי ידעו כולם שמשה רבינו צדק, שהרי ראו כולם שהמן ירד בריחוק מביתם?

ביאר **רבי חיים קניבסקי** ב'טעמא דקרא' שהמן לא יכל להוות סימן, משום שיכלו לטעון שהמן ירד בריחוק משום שלא "נלחמו" מספיק "לשם שמים" במשה רבינו, ולכן הוצרכו לנס אחר.

מעוניינים ברעיונות חינוכיים מפרשת השבוע? שלחו את המילה 'רעיון' למייל Office@shaalti.co.il או לחצו כאן

לא ניתן היה להכניס את אהרן

וַאֲהֲרֹן מֶה הוּא כִּי תִלְיֵנוּ עָלָיו

(טז, יא)

רבי מאיר אריק אומר שדברי חז"ל (עירובין דף סה): אדם ניכר בשלושה דברים: בכוסו, בכיסו ובכעסו **מרומזים בפסוק זה**. את אהרן לא ניתן לבחון **בכוסו** משום שלכהן אסור לשתות יין. **בכיסו** גם לא ניתן, שהרי חז"ל אמרו (יומא יח.) "גדלוהו משל אחיו", שעל הכהן הגדול להיות עשיר. **איך ניתן לבדוק אותו? בכעסו**, ועל כך כתוב: 'ואהרן מה הוא', איך יודעים מה אהרן? 'כי תלינו עליו', כשתכעיסו אותו תגלו מה הוא.